

Deu apunts sobre l'impacte de gènere del coronavirus

L'estat d'alarma s'envolta d'un discurs militar que virilitza la resposta a la crisi i ens commina a l'ordre des de la disciplina, quan el que més cal és enfortir la solidaritat i la responsabilitat col·lectives

La crisi sanitària està tenint un gran impacte en col·lectius ja de per si molt vulnerables, com el del personal de la neteja: feminitzat, racialitzat i precaritzat. | Cade Martin, Dawn Arlotta, USDCDC/Pixnio.

Si qualsevol fenomen social, polític o econòmic ha de ser analitzat des de la perspectiva de gènere per tal d'identificar-se el seu potencial impacte diferenciat en les dones i els homes a partir dels rols que imposen les construccions socials del gènere i de l'accés diferenciat a recursos i reconeixement, l'actual emergència sanitària encara ho exigeix més. Al llarg d'aquests dies s'han anat publicant alguns articles arreu del món sobre aquesta qüestió i col·lectius feministes també han fet sentir la seva veu a través de comunicats de denúncia i de propostes d'acció.

1. Les polítiques sanitàries rarament incorporen l'impacte diferenciat dels brots d'una malaltia que produeixen el sexe i el gènere en relació a la vulnerabilitat a la infecció, ja sigui degut a diferències immunològiques (més resistència entre les dones), hàbits de salut (més fumadors entre els homes) o a la seva exposició (personal sanitari feminitzat), com denunciava *The Lancet* ([https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(20\)30526-2/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(20)30526-2/fulltext)) el 6 de març. A més, es disposa d'escasses dades de qualitat sobre virus anteriors respecte com pot afectar el coronavirus a les dones embarassades.

2. L'exposició al virus no és tan sols més elevat en el personal sanitari, sinó també en aquells col·lectius professionals que es dediquen a la cura de persones dependents, uns col·lectius molt feminitzats i racialitzats a més de precaritzats, especialment el de les internes, els quals han denunciat (<https://www.ccma.cat/324/sanitaris-i-altres-collectius-alerten-de-falta-de-material->

[de-proteccio-pel-coronavirus/noticia/2997263/](#)) la manca d'accés a materials adequats de protecció. D'altres sectors molt exposats en aquests moments al contagi són el de la **neteja i les persones que treballen de caixeres als supermercats**, de nou sectors majoritàriament conformats per treballadores amb sous baixos i contractes precaris.

3. El tancament de les escoles motivat pel confinament ha evidenciat **la fallida del model de cures de les societats actuals que delega a les dones la cura de les criatures**. L'augment del treball no remunerat (<https://www.weforum.org/agenda/2020/03/the-coronavirus-fallout-may-be-worse-for-women-than-men-heres-why/>) que estan assumint aquests dies -també majoritàriament- les dones deixa en una quimera el seu accés pràctic al teletreball. La conciliació (https://www.eldiario.es/sociedad/Coronavirus-cuidados-enfermedad-espejismo-conciliacion_0_1004400270.html) amb el coronavirus és més miratge que mai. Al mateix temps, el manteniment de l'activitat laboral en serveis que s'han considerat bàsics, així com en els que no ho són però l'empresa ha volgut seguir funcionant, ha provocat que moltes famílies s'han vist obligades a demanar -més de l'habitual- que avis i (sobretot) àvies tinguin cura dels seus fills i filles, exposant a la infecció un col·lectiu de risc per la seva edat avançada.

Gairebé tres quartes parts de les persones majors de 65 anys que viuen soles són dones. Foto: Eva Domínguez.

4. El confinament està suposant **un malabarisme impossible a les famílies monoparentals, que són en la seva majoria monomarentals**. Una reducció en els seus ingressos les condemna a l'exclusió social. D'altra banda, gairebé tres quartes parts de les persones majors de 65 anys que viuen soles són dones. Per tant, l'impacte del confinament en la seva solitud (<https://ctxt.es/es/20200302/Politica/31335/Paula-Moreno--Ivan-H-Ayala-coronavirus-mujer-salud->

[estudios-familia-cuidados.htm](#)) es veurà agreujada.

5. La situació de confinament augmenta la vulnerabilitat de les dones que pateixen violència masclista així com la dels seus fills i filles degut al major temps de convivència amb l'agressor (<https://www.elperiodico.cat/ca/opinio/20200318/article-gemma-altell-violencia-masclista-confinament-7895334>) i a les majors dificultats per demanar ajuda en aquesta situació excepcional de reclusió. Des de que es va decretar l'estat d'alarma, ja portem una dona assassinada (<https://www.rtve.es/noticias/20200320/investigan-muerte-mujer-castellon-como-presunto-asesinato-genero/2010445.shtml>) davant dels seus fills menors d'edat per la seva parella a Castelló de la Plana. En aquest enllaç (<http://dones.gencat.cat/ca/actualitat/noticies/>) hi podeu trobar informació sobre com actuar si us trobeu en una situació de violència masclista durant el confinament.

6. En aquesta situació es pot produir també una dificultat d'accés als serveis de salut sexual i reproductiva, ja de per si insuficients i amb un abast territorial molt limitat. Si en teniu cap necessitat, trobareu aquí <https://twitter.com/lassociaciomsr/status/1240722183145603078?s=20> la informació.

7. Les mesures de caràcter social anunciades es queden molt curtes per atendre les situacions de precarietat socioeconòmica que l'emergència sanitària actual afegirà a les ja existents, sent necessari recordar l'elevada feminització de la pobresa. Mentre que la major part dels desnonaments (https://www.ara.cat/societat/Sanchez-estudia-moratoria-hipoteques-coronavirus_0_2418358268.html) són actualment per **impagament del lloguer** i no de la hipoteca, La Moncloa no ha adoptat per ara cap mesura en aquest sentit i la Generalitat ha establert una moratòria (que no la cancel·lació), en el marc de les seves competències, en el parc públic d'habitatge. Les **cambreres de pis** i les **treballadores domèstiques**, moltes d'elles dones migrades, sovint no són reconegudes com a empleades i quan ho són cotitzen moltes menys hores de les treballades, però no s'han previst mesures de compensació (<https://elpais.com/economia/2020-03-20/la-crisis-del-coronavirus-cerca-a-los-trabajadores-mas-precarios.html>) per a aquestes treballadores. Tampoc s'han establert mesures específiques per a les **famílies monomarentals**.

[noticia]91[/noticia]

8. L'estat d'alarma s'ha farcit d'un discurs militar que virilitza la resposta a la crisi i ens commina a l'ordre des de la disciplina. És tota una paradoxa que des del govern espanyol es faci una crida a ser "soldats" en aquesta emergència social quan el que ens cal és enfortir la solidaritat i a la responsabilitat col·lectiva: no sortint de casa si no és per anar a comprar aliments o fer d'altres gestions o activitats indispensables; no posant en risc els col·lectius de repartiment amb compres innecessàries; tractant de manera exquisida ara més que mai a les caixeres de supermercat, a les cuidadores, al personal de neteja i a tot el personal del sistema de salut; comunicant-nos freqüentment amb amistats i familiars per saber com estan; ajudant les persones amb mobilitat reduïda o d'altres vulnerabilitats a proveir-se d'aliments, com s'està fet des de les xarxes comunitàries autònomes, etc. També caldrà estar amatents a l'impacte que pugui tenir sobre accions de protesta el fet d'haver tret l'exèrcit al carrer, en comptes de tenir-lo produint mascaretes i d'altres tipus de materials de protecció sanitària com han fet altres països.

9. La crisi econòmica iniciada el 2008 va comportar més desigualtat de gènere (<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/4a10e8f6-d6d6-417e-aef5-4b873d1a4d66/language-en>) perquè ni les polítiques d'austeritat ni les de reactivació econòmica no van tenir en compte l'impacte sobre el treball remunerat i sobre el treball no remunerat de les dones. **La nova crisi econòmica en què sembla que acabarà derivant l'actual emergència**

sanitària té molts números de reproduir les inèrcies esbiaixades de la passada crisi, ja que s'ha avançat molt poc en la incorporació de la perspectiva de gènere en les polítiques actives de treball i no s'han recuperat encara els nivells d'inversió pública en serveis bàsics provocats per les retallades.

10. Com s'assenyala des del feminisme, la crisi que ha provocat la pandèmia del coronavirus és només part d'una crisi més global (en podeu llegir més aquí (<https://blogs.publico.es/otrasmiradas/30337/la-culpa-no-es-del-coronavirus/>) i aquí (https://caladona.org/wp-content/pujats/2020/03/Manifest-Caladona-Covid19_baixa.pdf)): **la crisi de cures consubstancial al capitalisme patriarcal** que posa el benefici davant de la sostenibilitat de la vida fonamentant-se en el mite androcèntric de l'autosuficiència personal, malgrat que el 40% del PIB prové del treball no remunerat que realitzen les dones. Urgeix un canvi global de paradigma.

Si voleu saber més sobre les mesures necessàries per adreçar el Covid-19 amb perspectiva de gènere, vegeu les recomanacions publicades per ONU Dones (<https://www.unwomen.org/en/news/stories/2020/3/news-womens-needs-and-leadership-in-covid-19-response>) .

Més reflexions a Pensem.cat:

[noticia]103[/noticia]

[noticia]102[/noticia]

[noticia]101[/noticia]

[noticia]99[/noticia]

[noticia]98[/noticia]

[noticia]97[/noticia]

[noticia]96[/noticia]

[noticia]95[/noticia]

[noticia]94[/noticia]

[noticia]93[/noticia]

[noticia]92[/noticia]

[noticia]91[/noticia]